

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 15.03.2019 № 5)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ПРОДУКЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ПОСТІЙНИХ ЦІНАХ"
2.03.07.23**

електронна пошта: N.Zaitseva@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-13-22
керівник державного
статистичного спостереження: Зайцева Н. М.

м. Київ – 2019

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	9
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	10
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3. Заключна частина.....	11

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Продукція сільського господарства у постійних цінах" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів щодо основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Продукція сільського господарства у постійних цінах" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації про обсяг продукції сільського господарства у постійних цінах для аналізу тенденцій його зміни у часі та структури сільськогосподарського виробництва в Україні.

Спостереження запроваджене для відображення тенденцій виробництва у сільському господарстві та інформаційного забезпечення системи національних рахунків, користувачів статистичної інформації.

За час існування спостереження зазнало суттєвих змін. У сучасному вигляді за оновленою програмою (переліком показників) та організацією спостереження запроваджене з 2000 року. На виконання Програми реформування державної статистики на період до 2002 року та згідно з Основними засадами побудови статистики сільського господарства України, затвердженими спільним наказом Держкомстату, Мінагрополітики та Держкомзему від 26.04.2000 № 127/53/48, починаючи зі звіту за січень 2001 року, були запроваджені щомісячні розрахунки.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику". ДСС у частині річних розрахунків проводиться з урахуванням положень Регламенту (ЄС) № 138/2004 Європейського Парламенту і Ради від 5 грудня 2003 року відносно Економічних рахунків сільського господарства (з поправками, внесеними Регламентом (ЄС) № 212/2008 від 07 березня 2008 року).

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження щодо продукції сільського господарства у постійних цінах (далі – Методологічні положення), які затверджені наказом Держстату від 10.07.2017 № 162 і розміщені на

офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна діяльність"/"Сільське, лісове та рибне господарство".

Спостереження здійснюється на основі даних державного статистичного спостереження 2.03.07.03 "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур" та державного статистичного спостереження 2.03.07.06 "Виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин та забезпеченість їх кормами".

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є експрес-випуск "Індекс сільськогосподарської продукції", статистична інформація "Продукція сільського господарства у постійних цінах", "Індекси сільськогосподарської продукції", статистичні збірники "Сільське господарство України", "Статистичний щорічник України", "Україна у цифрах", "Регіони України", економічна доповідь "Про соціально-економічне становище України", статистичний бюлетень "Основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку України".

Крім того, дані, отримані за результатами ДСС, використовуються для заповнення запитальників міжнародних статистичних організацій.

На запити користувачів надається наявна статистична інформація за результатами спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками спостереження є:

обсяг продукції сільського господарства у постійних цінах;

індекс сільськогосподарської продукції;

частка виробництва продукції сільського господарства за категоріями господарств, видами продукції та її угрупованнями у загальному обсязі виробництва.

ДСС охоплює інституційні одиниці, що здійснюють діяльність, пов'язану із вирощуванням однорічних, дворічних і багаторічних культур, відтворенням рослин, тваринництвом, змішаним сільським господарством, допоміжною діяльністю в сільському господарстві та післяурожайною діяльністю (групи 01.1 – 01.6 за КВЕД ДК 009:2010).

При проведенні спостереження використовується Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ), Номенклатура продукції сільського господарства (НПСГ).

Результати спостереження по Україні в цілому та за регіонами узагальнюються в таких розрізах:

річні (остаточні) дані:

за видами продукції та її угрупованнями: продукція сільського господарства, продукція рослинництва, продукція тваринництва;

за категоріями господарств: господарства усіх категорій, підприємства, державні підприємства, недержавні підприємства, фермерські господарства, господарства населення;

щомісячні дані, річні (попередні) дані (січень-грудень):

за угрупованнями продукції: продукція сільського господарства, продукція рослинництва, продукція тваринництва;

за категоріями господарств: господарства усіх категорій, підприємства, господарства населення.

У цілому по країні та регіонах динаміка показників ДСС наявна з 1990 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень ДСС за ступенем охоплення одиниць є суцільним.

Постійні ціни на продукцію сільського господарства визначаються як середньозважені ціни товарної та нетоварної частин продукції сільського господарства для року, прийнятого за базисний/еталонний рік.

Обсяг продукції сільського господарства у постійних цінах уключає товарну продукцію, призначену для реалізації, продукцію, що споживається у процесі виробництва (насіння, корми), а також роботи, пов'язані з вирощуванням урожаю майбутнього року. Зазначений обсяг розраховується як сума кількості продукції, робіт, вироблених за певний період часу, оцінених за відповідними постійними цінами.

На основі обсягу продукції сільського господарства у постійних цінах розраховується індекс сільськогосподарської продукції, який відображає рівень змін фізичного обсягу виробництва продукції сільського господарства, виробленого за періоди, що обрані для порівняння.

ДСС проводиться щомісячно, наростаючим підсумком із початку року, включаючи попередні оцінки обсягів продукції сільського господарства у постійних цінах у цілому за рік.

У щомісячних розрахунках перелік продукції змінюється в залежності від періоду року, тобто враховує сезонність виробництва продукції сільського господарства. Дані щодо виробництва продукції рослинництва включаються у розрахунок, починаючи з розрахунку за січень-червень. Щомісячні розрахунки проводяться за агрегованими групами продукції сільського господарства і середніми постійними цінами на них з оцінкою тієї частини продукції (без незавершеного виробництва в рослинництві), інформація про яку є наявною за результатами року. Частка такої продукції, зокрема у 2017 році, становила в цілому по продукції сільського господарства 2% загального обсягу продукції, у тому числі по продукції рослинництва – 5%, а по продукції тваринництва – 0,4%.

Коефіцієнт, за яким оцінюють зазначену продукцію, та середні постійні ціни для агрегованих груп продукції сільського господарства розраховується щороку по кожній категорії господарств на основі даних остаточного розрахунку обсягу продукції сільського господарства у постійних цінах за рік, що є найближчим до проведення розрахунку. Для порівнюваних періодів, що обрані у звітному і попередньому роках, використовуються одні й ті ж самі коефіцієнти та середні ціни.

Після отримання річних (остаточних) даних щодо виробництва продукції сільського господарства за звітний рік здійснюються уточнення і підготовка бази даних для подальших розрахунків за періоди з початку року та проводиться остаточний розрахунок річних даних ДСС. У 2017 році відхилення між остаточними та попередніми даними загального обсягу продукції сільського у постійних цінах, у тому числі обсягу продукції рослинництва та обсягу продукції тваринництва, становило по 0,6%, а відхилення індексу сільськогосподарської продукції в цілому склало мінус 2,1 в.п., у тому числі продукції рослинництва – мінус 1,6 в.п., продукції тваринництва – мінус 3,3 в.п.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами проведення спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а

також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка й аналіз даних щодо продукції сільського господарства у постійних цінах здійснюються у такі терміни:

	Збір	Обробка	Аналіз	Перше оприлюднення статистичної інформації
Річні (остаточні) дані	до 31 березня	до 12 травня	II - III декада травня	III декада травня
Щомісячні дані, річні (попередні) дані (січень-грудень)	до 10-го числа місяця, наступного після звітного періоду	до 15-го числа місяця, наступного після звітного періоду	II декада місяця, наступного після звітного періоду	II декада місяця, наступного після звітного періоду, III декада січня

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf), на офіційному веб-сайті Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua) у вигляді статистичних публікацій: експрес-випусків, статистичної інформації, та надаються користувачам в електронному форматі за їхніми запитами.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим спостереженням, можна отримати за запитом у встановленому порядку.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів ДСС, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов поширення його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 289–13–22;

електронна пошта: N.Zaitseva@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:
телефон: 287-06-72, факс 235-37-39;
електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Спостереження здійснюється на основі єдиних для усіх регіонів країни переліку продукції сільського господарства та постійних цін, що дає можливість поєднувати й порівнювати різну за видами та якістю продукцію сільського господарства, зіставляти продукцію за категоріями господарств, а також проводити порівняльний аналіз на державному та регіональному рівнях.

У разі запровадження нових постійних цін обсяг продукції сільського господарства за рік, прийнятий за основу для порівняння, розраховується в нових постійних цінах шляхом оцінювання фізичних обсягів виробленої за цей рік продукції в нових постійних цінах. При ретроспективних перерахунках загальний індекс сільськогосподарської продукції залишається без змін, а в розрізі категорій господарств і основних угруповань сільськогосподарської продукції можливі незначні відхилення від попередніх значень за рахунок забезпечення узгодженості відповідних обсягів продукції в нових постійних цінах.

Після запровадження нових постійних цін для забезпечення максимальної зіставності проводяться ретроспективні перерахунки показників ДСС. Останній раз такі перерахунки Держстат здійснив наприкінці 2011 року у зв'язку із запровадженням еталонного/базисного 2010 року. Зазначені перерахунки було здійснено за період з 1990 року по 2009 рік.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, інші державні установи, наукові організації, міжнародні організації, навчальні заклади, підприємства та установи, фізичні особи, структурний підрозділ Держстату, який займається питанням національних рахунків.

У липні 2018 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації щодо продукції сільського господарства у постійних цінах, яка наводиться в експрес-випуску "Індекс сільськогосподарської продукції" та таблицях "Продукція сільського господарства у постійних цінах", "Індекси сільськогосподарської продукції (1991–2017)", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Основні висновки за результатами анкетного опитування:

66% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є основною або важливою складовою їхньої діяльності;

79% користувачів отримують необхідну інформацію з тематики опитування електронними засобами (електронна пошта, Інтернет), 38% – отримують відповіді на запити;

36% опитаних використовують статистичну інформацію з тематики опитування постійно, 58% – періодично, 6% – майже не використовують;

60% опитаних використовують інформацію з тематики опитування для підготовки аналітичних матеріалів, 41% – для аналізу і прогнозування соціально-економічного розвитку країни/регіону, 30% – для моніторингу виконання загальнодержавних і регіональних програм розвитку, 19% – для розроблення концепцій, програм, законодавчих і нормативно-правових актів, інших документів;

82% опитаних у своїй діяльності використовували статистичні продукти з питань продукції сільського господарства у постійних цінах. При цьому найчастіше використовують показник "обсяг продукції сільського господарства у постійних цінах" (81% опитаних), на другому місці – показник "індекс сільськогосподарської продукції" (58%), на третьому – "частка виробництва продукції сільського господарства" (44%);

91% опитаних зазначили, що всю необхідну інформацію з тематики опитування отримують у Держстаті;

від 76% до 85% користувачів дали оцінку "відмінно" та "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників з тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Своєчасність та

Пунктуальність", на третьому – "Відповідність/Релевантність", на четвертому – "Доступність та Зрозумілість/Ясність";

87% опитаних на "відмінно" та "добре" оцінили інформаційне забезпечення органів державної статистики з тематики опитування;

29% користувачів висловились про поліпшення якості інформаційної підтримки щодо показників з тематики опитування порівняно з минулим роком, 55% – вважають, що вона не змінилася.

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

Ураховуючи, що ДСС здійснюється на основі даних ДСС "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур", "Виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин та забезпеченість їх кормами", звітного навантаження на респондентів за цим спостереженням немає, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього спостереження статистична інформація надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення ДСС передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно його методів проведення, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на веб-сайті Держстату та його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації джерел для формування статистичної інформації.

У найближчій перспективі в рамках запровадження еталонного/базисного 2016 року планується здійснити ряд заходів, пов'язаних з уточненням Методики розрахунку індексу обсягу сільськогосподарського виробництва, розрахунками та запровадженням постійних цін 2016 року на продукцію сільського господарства, починаючи з остаточного розрахунку індексу сільськогосподарської продукції за 2018 рік та щомісячних розрахунків із січня 2020 року, проведенням ретроспективних перерахунків обсягів виробництва продукції сільського господарства в постійних цінах 2016 року за період із 2010 року по 2017 рік.